

"Moskou en de Euratom" in Het Vrije Volk (18 juli 1956)

Source: Het Vrije Volk. 18.07.1956. [s.l.].

Copyright: (c) Het Vrije Volk

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"moskou_en_de_euratom"_in_het_vrije_volk_18_juli_1956-nl-f50ba2fe-b439-4e0a-9c98-4f371fe78731.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 17/09/2012

Moskou en de Euratom

Eisenhowers voorstel om over te gaan tot de stichting van een 'International Atomic Energy Agency' — in zuiver Nederlands 'De atoompool' genoemd — kwam als een klap op de vuurpijl na de driemogendhedenconferentie op de Bermuda-eilanden, welke bijeenkomst weer een voorspel vormde op de viermogendhedenconferentie van Berlijn, waarvoor u terug moet gaan naar het grijze verleden (januari-februari) van het jaar 1954. Die atoompool — ook wel atoombank getiteld — was en is nog altijd bedoeld als een organisatie tot internationale uitwisseling van splitsbaar materiaal en niet minder splitsbare wetenschap omtrent het vreedzaam gebruik van atoomenergie. In september (1956), begint in New York een conferentie, die nader bepalen zal of Eisenhowers plan te verwezenlijken is en wie eraan zullen meewerken.

Op de dag nadat de Franse kamer in beginsel besloot tot de Euratom toe te treden, overhandigde het Sowjet-ministerie van Buitenlandse Zaken aan de gezanten der westelijke mogendheden in Moskou een memorandum, waarin een Europese conferentie werd voorgesteld — uitgebreid met de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie — om te komen tot een soort regionale Europese organisatie van Eisenhowers reeds twee jaar in staat van oprichting verkerende atoompool. Moskou wil derhalve de biefstuk nog vóór de koe, ofte wel de dochter nog vóór de moeder het levenslicht laten aanschouwen.

Ondanks deze schijn zou men verkeerd doen Sjepilow en zijn impulsieve baas van overijling te beschuldigen. Het neutralistische Franse dagblad *Le Monde* zoekt het zelfs in volkomen tegengestelde richting. Als u het ernstig meent met uw conferentie, zo roept het Chroesjtsjow toe, waarom bent u er dan niet een paar dagen eerder mee voor de dag gekomen? Dan zou misschien de beslissing over de Euratom in de Franse kamer wat anders zijn uitgevallen.

De conclusie mag dus worden getrokken, dat men in Moskou de kans van Guy Mollet om de Euratom tamelijk ongehavend uit het vuur te slepen heeft onderschat. Men heeft het 'gevaar' van een supranationaal Europese atoomorganisatie pas als werkelijk beschouwd, toen het Franse parlement er met een ongewoon grote meerderheid zijn fiat aan had gegeven.

De argumenten tegen de Euratom waren niet moeilijk te vinden; Sjepilow kon ze overschrijven uit de talrijke nota's die zijn voorganger heeft gewijd aan de Europese Defensiegemeenschap. Nu ligt de overeenkomst niet voor de hand, want de Euratom is geenszins een militaire organisatie: zij beoogt slechts de industriële toepassing van de atoomenergie. Europa moet pogen daarmee een economische achterstand ten opzichte van Amerika en Rusland in te lopen, een achterstand, die van maand tot maand groter wordt en die op den duur funest kan worden voor de Europese welvaart.

Toch is het volkomen logisch, dat Moskou de Euratom op één lijn stelt met de EDG. Als Mansholt eens op een schone dag zijn 'Groene Pool' kan verwerklijken, dan zou ook deze door de Russische diplomatie als een stuk oorlogsvoorbereiding en een hinderpaal te meer voor de hereniging van Duitsland worden gebrandmerkt. Immers, alles wat de staatkundige, economische of sociale eenheid van de Europese democratieën kan versterken, is vijandig aan een der eerste beginselen van de Russische politiek, die op een zwak en verdeeld Europa is gericht. Groter dan het gevaar van een militaire agressie is dat van de durende Balkanisering van West-Europa onder invloed van Russische Intriges tegen iedere vorm van integratie.

Op zich zelf beschouwd zouden ze niet van zo grote betekenis zijn. Maar de karakteristiek, die de *Zürcher Zeitung* eens gaf voor Duitsland: 'rechts is links', geldt — zij het in misschien wat mindere mate — voor geheel Europa.

Want overal vindt het tegen Europa's integratie kuipende communisme het bondgenootschap van economisch achterlijke groeperingen, die hun verouderd bestaan willen voortslepen onder bescherming van de staat, en van politiek-reactionaire partijen, die ter wille van koloniën en andere tradities geen bescherming van hun dierbare soevereiniteit willen prijsgeven.

Het zorgwekkende van de situatie is dan ook niet, dat het Kremlin oorlogsgevaar riekt en de Duitse hereniging naar Sint-Juttemis verwijst bij iedere poging van West-Europa om zijn éénwording te

bevorderen. Bedenklijker is, dat zovelen in West-Europa geneigd zijn de lijn van de minste weerstand te volgen en te zeggen: 'Als er alleen zonder eenheid met Moskou te praten valt, dan moesten wij dat maar eens gaan proberen.'

Nog afgezien van de militaire veerkracht ondergraaft Europa met deze politiek zijn zeer bedreigde kans op economische gelijkwaardigheid met de twee wereldstaten.